

**Enguehard, Jean-Baptiste - candidat /
Vergne, Claude - président. - An
variolis vomitus ?**

1706.

***Paris : Apud Viduam Francisci
Muguet, Regis & Facultatis
Medicinae Typog.***

Cote : ms 2325 n°12

I

12

QUÆSTIO MEDICA,
 QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS
 MANE DISCUTIENDA
 IN SCHOLIS MEDICORUM,

Die Jovis vigesimâ primâ Januarii 1706.

M. CLAUDIO VERGNE,
 DOCTORE MEDICO,

PRÆSIDE.

An variolis vomitus?

I.

VARIOLÆ nunc privatus, nunc popularis morbus, semper contagiosus homines indiscriminatim adoritur. Aggressionis comes labor ingens & varius, oris fastidia, nausæ, vomitus, aqueobiliofa alvi dejectio, molesta lassitudo lumborum, pectoris angustia, capitis dolor, vigiliæ, mentis aberrationes, terriculamenta, altus interdum sopor, horum omnium parens malè morata febris: hæc nonnisi tertio quartove die solvitur. Finis unius mali gradus est futuri. Faciei cutis rubentibus antè punctis intus maculosa subobscurè, nunc prominulis extus asperatur prima, dein universa: fit asperior sensim, grandioribus efflorescit papulis quæ ex latiore & rotundâ basi molliter acclives desinunt in acumen: crassescunt æquabiliter quoque die, sexto summè tenduntur pîso paululùm crassiores, calent impensè rubentque phlegmones æmulæ. A vertice ad calcem igneo corporis habitu uritur infelix æger, nescit stare loco, dolet quôcumque incumbit, huc illuc volvitur anxius, insomnis, sitiens, anhelus, sic fætens ut sibimet sit gravis, sic deformis ut amicis notus nomine tantùm, sic pruriens ut unguibus ora fædet. Tot actus malis animi pendet quorsum evasura sit recrudescens febris difficilis judicii, ancipitis eventûs: utrumque definit pustularum in pus mutatio, eò laboriosa & ominosa magis, quô plures, minores, duriores, planiores, decoloratiores: nunquam felicior quàm cùm levata est serò ocyùs oneris parte natura, cujus alioquin mole pressâ fatiscit.

INGENERATUM homini veneficium cui sufficit ætas vim nocendi & variolas proferendi, commentum: vitio non vertit matribus tam detestata lues: ut ut latè diffusa per miseros mortales, non à sanguine materno sed iniquo rerum non naturalium usu communi morborum fonte primulùm petenda. Omni quidem tempore se prodit reliquorum instar, vere magis & autumnò: singulas corripit ætates, juniores crebriùs, rariùs provectas: has inclementer agit, illis plerumque sic benigna ut optabilis ferè sit; adeo pueritiæ vitium excoquit omne & inutilem humorem absumit. Hic uberior in pueris, mitior, aquosior; paucior in cæteris, immitior, falsior. Flamma vitalis ubi primùm micat molliori lambit calore viscera, humidioris pascitur alimenti cremore, torpet otio somnoque longioribus; lapsu temporis invalescit, acuitur motu & vigiliis, pabulo nutritur firmiore, elicit ex eo mersam altè falsuginem. Dispar est igitur pro gradu vitalis ignis & alibilis succi conditione corporum humor, sale plus minùsve factus, ex se mobilis, fluidus, tenuis, effervescente pernix. Vi & mole auctus præter modum, sponte seu *αεσι*, æstuoso vel austrino cælo, halitu putri, timore subito velut æstro percitus fervet ac turbas movet in sanguine cujus vehiculum est, ipsum è solitâ dimovet compage ac in motum agit inordinatum. Hunc componit tutò qui medicamento purgante, quàm citissimè potest, sus deque demetit lascivientis istius humoris luxuriam: ejus impetu vacuatione decenti fracto sanguis animosior insurgit adversus reliquum & in habitum corporis totum feliciter protrudit.

I I I.

MEDICARI statim humorem desultorium mos fuit divino seni, tardare religio ne prætervolaret occasio. Exlex & efferus humor celeri quo rapitur motu non patitur moras, nulli non molestus minitansque parti ni protinus ex omni revellatur. Conveniens est huic revelendo ventriculus in quem arietans æstu continuo sanguis seditiosi civis exitum molitur. Tum vomere confert si quæ ducere oportet, ducenda sint eò, quò maximè vergunt. Vomitus in morbis usûs felicitate probatus Hippocrati, plerisque est rationis anticipatione suspectus, & à quo periculi nil agris aliàs, periculosa nunc alea plenus perhibetur. An alia tempora alios postulant mores? An obsolescunt ævo inclinante medendi leges & quam per usus varios artem fecit ac perficit in dies experientia, rationis subtilitas innovare potest? num potius, ut artes per additamenta fiunt, ditanda est observationum serie medicina, amplianda ejus jura, non suspicionum iniquitate coercenda. Vix notus hodie, non infrequens licet orgasmus, vix unquam præsentia nimietas humorum, malitia, cruditas, in partem determinata motio, à quibus impendentes in

5
 gravioribus morbis casus purgando præverterunt summi medicinæ duces.
 Magna sunt hæc præpropere purgationis exempla, documento futura
 posteris si veterum ritu, quid movendum sit acutorum initio, quibus,
 quando, quomodo & qualiter conveniat, observando primùm dein rati-
 ocinando sollicitè perquirant. Morborum phasès certam præ se ferunt
 eorum magnitudinis, moris & motûs imaginem: qui hanc intuetur non
 oscitans observator, habet in prospectu vim venturæ tempestatis, in
 conspectu causam quam cautâ festinatione rescindit. Se offert hinc ca-
 cochymia, inde plenitudo pariter formidandæ, utrique sic prospicit ut
 illius cura prima sit alioquin præpostera. Hæc lex tenenda præsertim in
 acutis quos invehit catuliens humor & variolas aut qualiacunque sint
 ecchymata profert.

I V.

OPPORTUNITAS in variolis magna vomitûs à quo facilitas
 erumpendi, suppurandi securitas & læta venit cum cutis nitore vi-
 ctoria. Humor effrænus, multus & putris furit ergastulis inclusus, iisdem
 vomitûs ope solutus mitescit: ut fusa cohors vincenti cedit naturæ quæ
 valens & integra debilitatum & imminutum copiis hostem mittit sub ju-
 gum & in pomœria corporis excludit. Detentus ibi moratur languens &
 enervis, donec agmine factò redivivus pugnam redintegret brevi pro-
 sternendus. Arduum opus coctio ubi coquendus superfluit humor, cuti
 subtrahitur ob iniquitatem loci dimidiatus, superstes cum sanguine
 confunditur. Quantus inde naturæ labor & extra & intra nativos lares?
 Sanguis in cutem incurrit continuo fermentationis ac circuitûs nisu quo
 se despumet & intrudat noxam quam circumfert, cute ubique tensâ re-
 percussam combibit rursûs & in penetralia refert graviter nocituram:
 Hinc caput delirium, fauces strangulatio, pectus angustia, ventricu-
 lum sitis urens, nausea, vomitio, alvum liquida dejectio fatigat; obru-
 tus ineluctabili sarcinâ sanguis remittit de motu quo vigente calent, ra-
 refiunt, inflantur pustulæ; elanguescente frigent, flaccescunt, corru-
 gantur; deficiente vita cum morte commutatur. Hæc in variolis sæ-
 pius improvise clades avertitur festino vomitu cujus operâ salutaris nitet
 unâ cum alvo immundus illuvie ventriculus, vasa ferocientis humoris
 superfluitate vacua detumescunt, sanguis sui juris factus, motûs liber-
 tati redditus quidquid noxii superest, ad corporis ambitum paulatim
 amandat integrè maturandum, spontè desquamandum.

V.

QUISQUIS igitur variolis tutò mederi cupit, præterire non sinat
 earum anteambulonem orgasmum quo sæviente seditiosus humor
 pulsât ventriculi ostia, arte reclusa subit impetu factò foras erupturus.
 Quantum molis vomitione, tantum & ipsi detrahitur nocendi facultatis

cujus reliquias sanguis facilè subigit intestino motu & in loca conferentia circumëundo trudit propriæ vindæ puritatis indefessus. Qui venam tundit in orgasmo, coërcet quidem præsentem sanguinis tumultum at malè tutus, imprudens ac incautus futuri: ut comprimat orgasmi furores, pericula non præcavet sanguinis missio, sed tumultuantis humoris rejeçtio: illa redundanti plenitudini occurrit, hæc peccanti cacochymia ex quâ superstitè & confluentium variolarum damna & quod pejus, calamitates suppurationis emergunt. Ubi pus incipit fieri, fervet ac cum eo sanguis; pustularum oris jugiter allabens eas certo fovet caloris gradu & modo, alterat, digerit, immutat, donec colore, systasi & substantiâ penitè versis earum maturitas & sanguinis malacia consequantur. Quid fiet si æstuosus sit præter modum sanguis nec tam pustularum viciniâ quàm putridi humoris misturâ incandescat? ut fructibus perniciem solis ardor immodicus, sic enormis æstuatio inquinati sanguinis gangrænâ pustulis certissimam infert. An negligenda sanguinis missio post vomitum in variolis? quin acceleranda potiùs ut liberior cursus, expeditior transpiratio sanguini concilientur. An apparentibus adhuc tempesta? quasi verò earum objiciat auctui obicem quæ bijugi sanguinis motûs dimoveret moram. Utrumque juvat in variolis expedire non incitare: qui liberè currenti subdit stimulum, non addit vim sed exhaurit. Procul volatilia, procul potio quævis, aër, cubile, incendiaria: quæ messis exultâ semente sperari potest. Apagè à cute fordidata indusia: non impunè tangit hanc tetra mephitis, non injucundè tergit circumfusa mundities. Veniant in usum tempore & loco pro ægrotantium naturâ vinum & alimenta boni fucci, facilis coctionis, quæ sola sufficiunt sanguini vigorem quo se depumet & desideratos spiritus infundunt.

Ergo variolis vomitus.

Domini Doctores disputaturi.

M. Petrus le Tonnelier.

M. Joannes Gaillard.

M. Matthæus Dionysius Fournier.

M. Carolus Thuillier.

M. Jacobus Sonhait.

M. Carolus Bompert.

M. Ludovicus Morin.

M. Raymundus Finot.

M. Matthæus Thuillier.

Proponebat Parisiis JOANNES-BAPTISTA ENGUEHARD,
Constantiensis, Baccalaureus Medicus. A. R. S. H. 1706.

Apud Viduam Francisci Muguet, Regis & Facultatis Medicinæ Typog.